

Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus

Työkykyohjelman laajennus

Yhteistyöllä tukea työkykyyn (YTY) 2023 - 2024

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Työkykyohjelman ”Tuetusti työhön ja osallisuuteen Päijät-Hämeessä (TTO)” -hanke v. 2020 – 2022

Työkykyohjelma (2019-2023) oli osa hallituksen työllisyystoimien kokonaisuutta.

Työkykyohjelman tavoitteena oli purkaa osatyökykyisten työllistymisen esteitä ja kehittää osatyökykyisten työkyvyn tuen palveluja

Tuetusti työhön ja osallisuuteen Päijät-Hämeessä (TTO)

TTO -hankkeen alkaessa tehtiin linjaus, että työkyvyn tuen palvelujen kehittäminen nähdään laaja-alaisesti ja työkyvyn tuen työ juurrutetaan osaksi kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon perustyöntekijöiden työtä.

Tällöin luovuttiin perustason työntekijöiden keskuuteen jalkautuvasta työkyvyn tuen arviointitiimistä hanketoimenpiteenä. Sen sijaan ajateltiin, että työkyvyn tuen arviointia tekisivät kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon perustason työntekijät osana omaa perustyötään.

Hankkeen lähtökohdaksi tuli näin tukea perustason henkilöstön osaamista työkyvyn tunnistamisessa ja työkyvyn tuessa hankkeesta jalkautuvien ammattilaisten sekä koulutusten avulla.

Hankkeen lähtökohtana oli, että maakunnallisesti erillistä työkyvyn tuen tiimiä, johon asiakas voidaan lähettää, ei perusteta, vaan hankkeen moniammatillinen työkyvyn tuen tiimi, terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä ja lääkäri, jalkautuvat kehittämistyöhön sote-keskuksiin perustyöntekijöiden tueksi.

Tuetusti työhön ja osallisuuteen Päijät-Hämeessä (TTO)

- tavoitteena oli, että alueelle luodaan, tehdään näkyväksi ja otetaan käyttöön arvioitu, eri osapuolten näkökulmasta **toimiva työkyvyn tuen toimintamalli**.
- malli koostuisi perustason sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten osaamisen lisäämisestä työkyvyn ylläpitoon sekä sen menettämisen riskissä olevien työ- ja toimintakyvyn arviointiin, hankkeessa valitun ja pilotoidun työ- ja toimintakyvyn arviointimittarin käyttöönottoon sekä työkyvyn tuen paikallisen palvelujärjestelmän hallitsemiseen.

Työkykyohjelman laajentaminen
”Yhteistyöllä tukea työkykyyn” (YTY) –hanke
Heinola/Sysmä v. 2023 – 2024

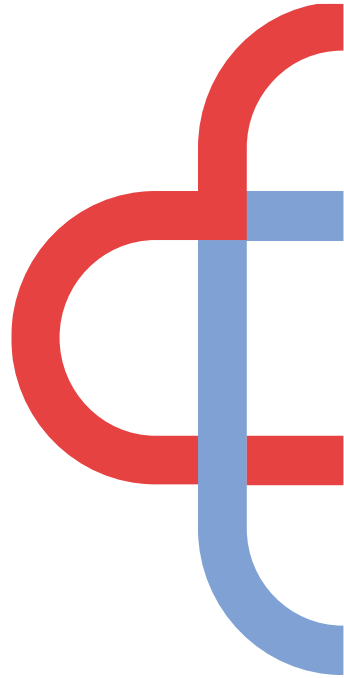
Työkykyohjelman laajennushanke (RRP) Heinola – Sysmä alueelle

Työkykyhanke (Heinola, Sysmä) toteutetaan ajalla **1.1.2023 - 31.12.2024**.
Hankkeelle on myönnetty rahoitus Suomen Kestävän Kasvun ohjelmasta / STM
(RRF, pilari 3)

Työkykyohjelman laajennushankkeen myötä kehittämistyötä jatketaan Heinolan ja Sysmän alueilla edistään työelämän ulkopuolella olevien työkykyä ja työllistymistä.

Tavoitteena on kehittää osatyökykyisten palveluja Heinolassa ja Sysmässä vastaavalla tavalla, miten Päijät-Hämeen muissa kunnissa tehtiin vuosien 2020-2022 TTO -hankkeessa:

- **kehittää työkyvyn tuen matalan kynnyksen palveluja**
- **lisätä laatukriteereihin perustuva työhönvalmennus osaksi työttömien palveluja**
 - **vahvistaa ammattilaisten osaamista työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa ja tukemisessa**
- **juurruttaa kehitetyt toimintamallit osaksi perustoimintaa**

Tilanneanalyysi

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen organisaatorakenne

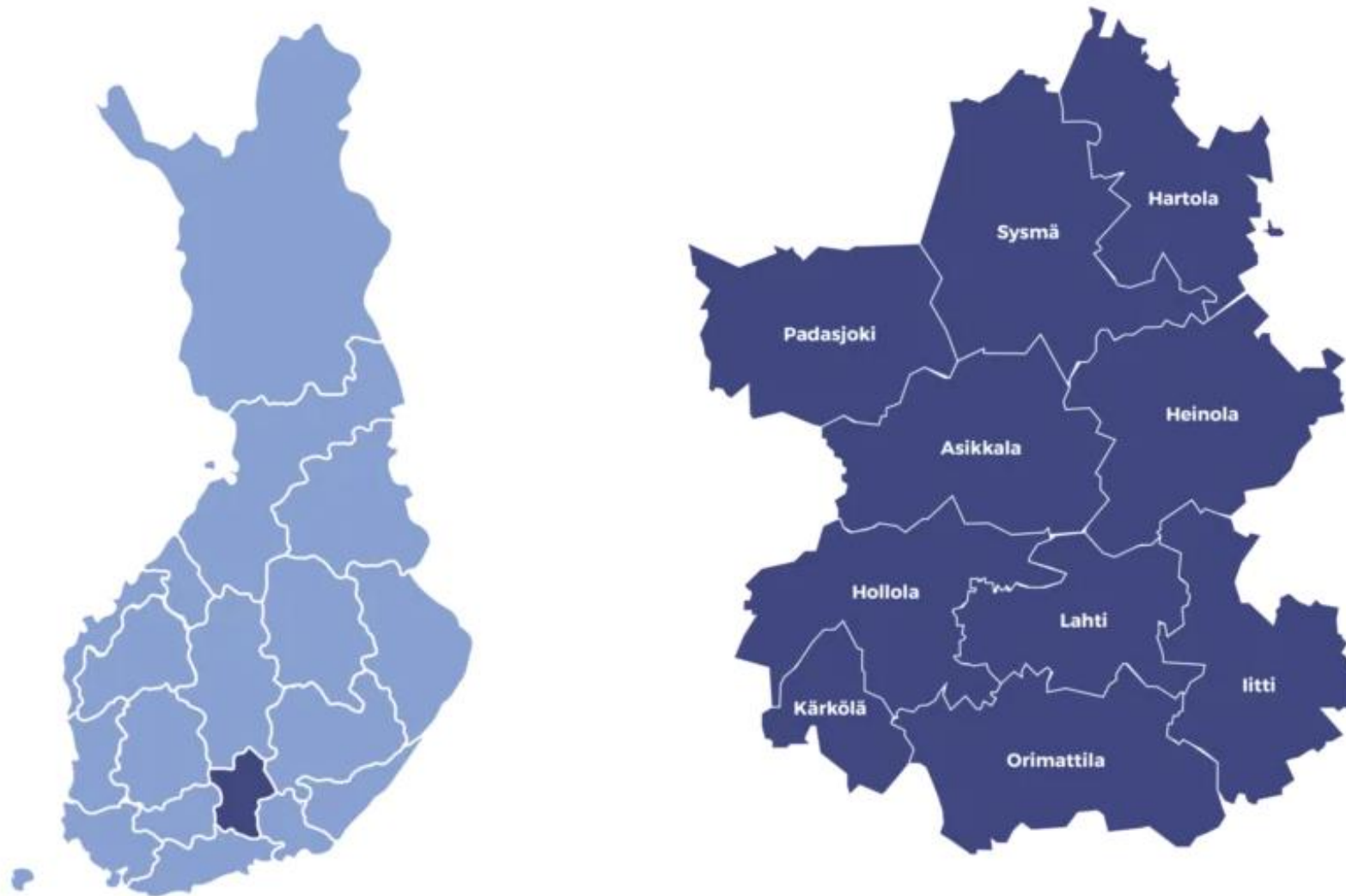
Päijät-Hämeen hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio noudattelee Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän organisoitumisen mallia ja tuottaa palvelut terveys- ja sairaanhoitopalvelujen, perhe- ja sosiaalipalvelujen, ikääntyneiden palvelujen ja kuntoutuksen sekä pelastustoimen palvelujen toimialoina. Ydinpalvelujen toimialojen rinnalla on tukipalvelujen toimiala.

Maantieteellisesti hyvinvointialueen järjestämismvastuun piiriin kuuluvat Lahti, Hollola, Heinola, Orimattila, Asikkala, Iitti, Kärkölä, Sysmä, Padasjoki ja Hartola.

Entisen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän toiminta-alueelta Myrskylän ja Pukkilan palvelujen järjestämismvastuu siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle, Heinolan ja Sysmän osalta vastuu siirtyi hyvinvointialueelle.

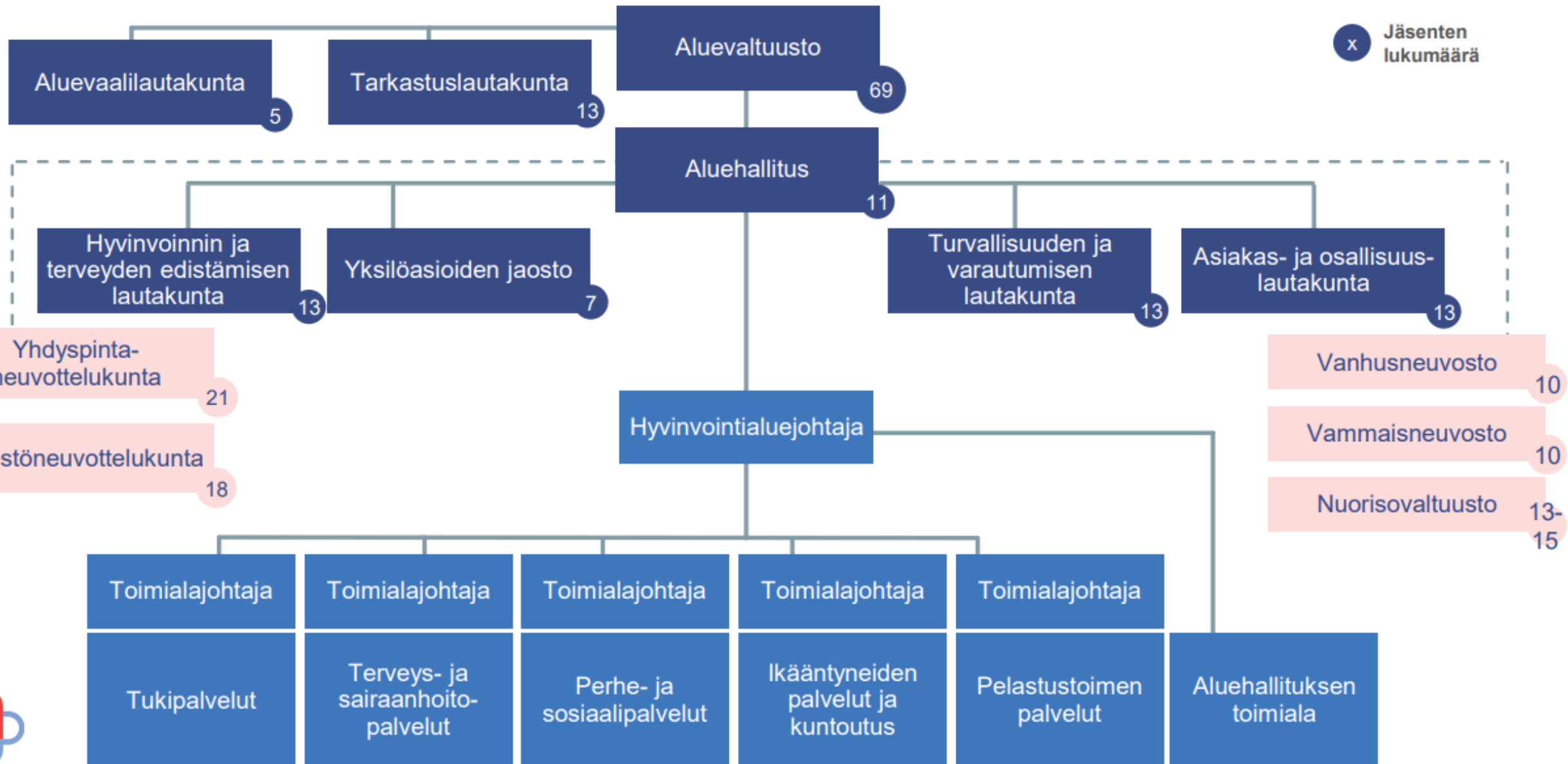
Päijät-Hämeen hyvinvointialueen sijainti

Kuvio 1. Päijät-Hämeen hyvinvointialue. Tietoa hyvinvointialueesta. 2022.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimintaympäristö

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimintaympäristö on haastava. Toimintaympäristön haastavuus syntyy usean tekijän yhteisvaikutuksena (kuvio 3): niin alueen demografia kuin sosioekonominen tilanne ovat haastavia, kansallisellakin tasolla merkittävät henkilöstökysymykset ovat ajankohtaisia Päijät-Hämeessä nyt ja tulevina vuosina, ja monitahoisesti uudistuva lainsäädäntö edellyttää toiminnan voimakasta ja jatkuvaa kehittämistä.

Kuvio 3 Yhteenveto Päijät-Hämeen toimintaympäristön keskeisistä ominaispiirteistä

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimintaympäristö

Demografisten muutosten lisäksi alueen vaikea sosioekonominen tilanne haastaa palvelut ja niiden kehittämisen. Päijät-Hämeessä korostuvat erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmat aikuisväestön ja nuorten keskuudessa, joilla on vaikutuksia työllisyyteen ja perheiden hyvinvointiin. Päijät-Hämeen demografiset muutokset ajavat rakenteellisia palvelutarpeen muutoksia. Alueella asui vuoden 2020 lopussa 205 771 asukasta, joista n. 60 % asui Lahdessa. Alle kymmenen tuhannen asukkaan kuntia oli kuusi kymmenestä.

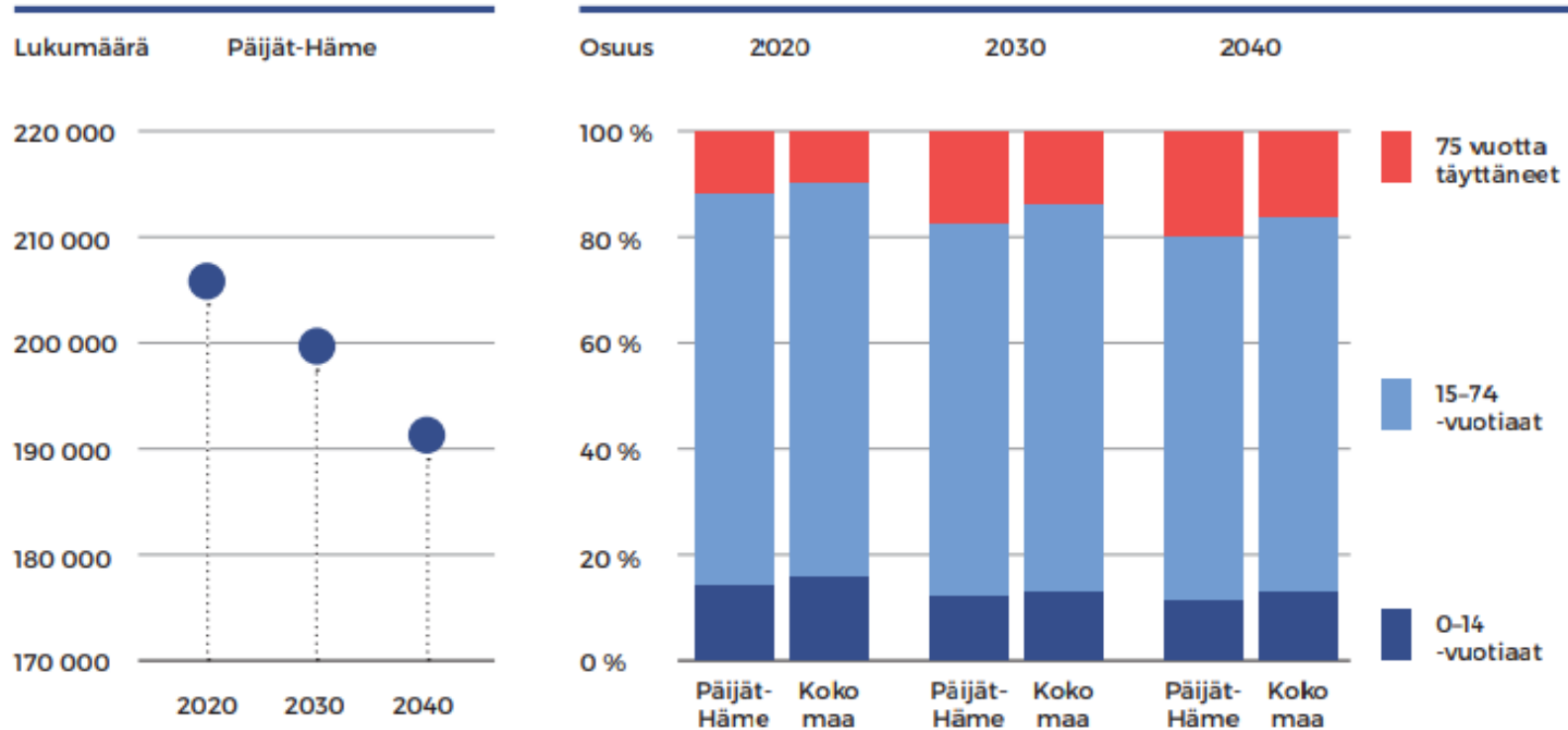
Tilastokeskuksen uusimman väestöennusteen mukaan Päijät-Hämeen väestömäärä vähenee n. 3 % vuoteen 2030 ja 7 % vuoteen 2040 mennessä. Suhteellisesti eniten väestömäärä vähenee Heinolassa, Hartolassa, Padasjoella ja Sysmässä. Väestömäärän vähentyessä alueen väestörakenne muuttuu merkittävästi. Lasten, nuorten ja työikäisten väestö vähenee samalla kun ikääntyneiden määrä kasvaa.

Tämä heikentää entisestään alueen jo hälyttävällä tasolla olevaa huoltosuhdetta.

Lapsiperheiden määrä on 2000-luvulla vähentynyt merkittävästi ja yksinhuoltajaperheiden osuus lapsiperheistä on korkea, n. 26 %. Vieraskielisiä Päijät-Hämeessä asui vuonna 2020 noin 11 000, joka on vajaat 6 % väestöstä. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ikärakenne ja sen muutokset tulevina vuosina on esitetty kuviossa 4, huoltosuhdetilanne näkyy kuviossa 5.

Hyvinvointialueen ikärakenne ja sen muutokset

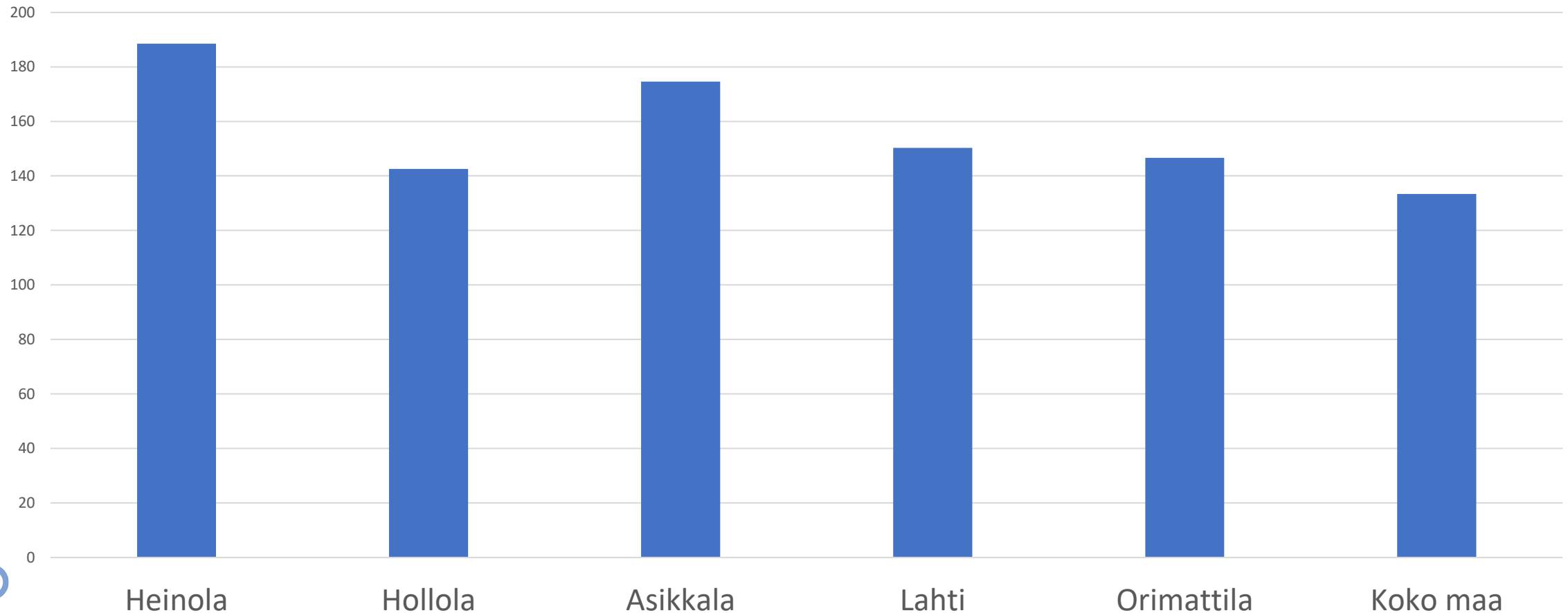

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen väestömäärä ja ikärakenne (THL, 2021)

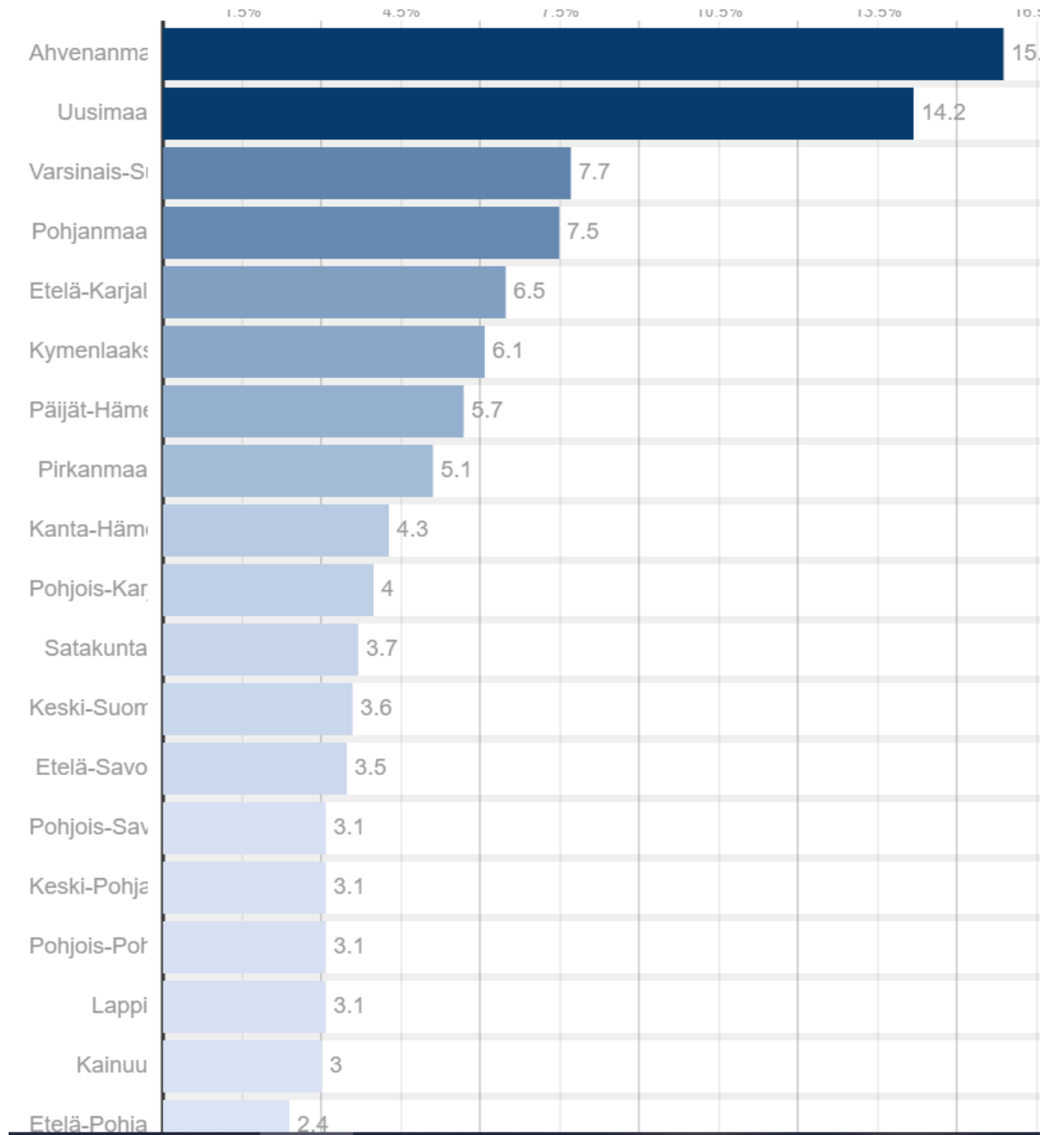

Huoltosuhte v. 2021

Työssäkäyvien huoltotaakka kasvaa entisestään. Yksi työssäkäyvä joutuu tukea yhä useampia työelämän ulkopuolella olevia. Eri ikäryhmien välisiä suhteita kuvataan väestöllisen huoltosuhteen avulla. Työssäkäyvän ja työvoiman ulkopuolisen väestön välistä suhdetta kuvataan puolestaan ns. taloudellisen huoltosuhteen avulla.

Maahanmuuttajataustainen väestö maakunnittain 2019 - 2020

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimintaympäristö

Työttömyys on monimuotoista, pienituloisuus yleistä ja syrjäytymisvaarassa olevia nuoria on paljon. Myös koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten määrä on kasvanut ja aikuisten koulutustaso on maan keskiarvoa heikompi. Työttömien asukkaiden koulutustason ja työttömyyden suhdetta kuvataan kuviossa 6. Päijät-Hämeessä on lisäksi maan keskitasoa korkeampi sairastavuus. Erityisesti mielenterveyteen liittyvät sairaudet ovat yleisiä, työkyvyttömyyseläkettä saavia 25–64-vuotiaita on suhteessa vastaavan ikäiseen väestöön keskimääräistä enemmän ja alkoholikuolleisuus on keskimääräistä suurempaa.

Sosioekonomisen tilanteen haasteet ja sairastavuus muodostavat moninaisen verkon, jossa eri tekijöillä on vahvat liittymäpinnat toisiinsa. Haasteet ovat monimuotoiset erityisesti Lahden alueella.

Väestö ja palvelutarve

Päijät-Häme on asukasluvultaan keskisuuri hyvinvointialue. Alueella oli vuoden 2021 lopussa 205 124 asukasta. Alueen asukasmäärältään suurimpia kuntia ovat Lahti, Hollola ja Heinola. Näistä keskuskaupungissa Lahdessa asuu yli puolet koko alueen väestöstä.

Vuoteen 2040 ulottuvassa väestöennusteessa alueen väkiluku vähenee runsaalla 11 000 asukkaalla. Hyvinvointialueella 75 vuotta täyttäneitä on maan kuudenneksi eniten ja alle 18-vuotiaiden osuus on maan seitsemänneksi pienin. Syntyvyys on maan keskiarvoa pienempi. Lasten ja nuorten osuus väestöstä on koko maan tavoin edelleen pienenemässä.

Yli 75-vuotiaiden väestöosuuden odotetaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä keskimääräistä nopeammin. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ruotsinkielisen väestön osuus on pieni. Ulkomaalaistaustaisen väestön osuudessa alue sijoittuu keskimääräisesti. Väestö ikääntyy ja palvelutarpeita kasvattaa myös korkea sairastavuus.

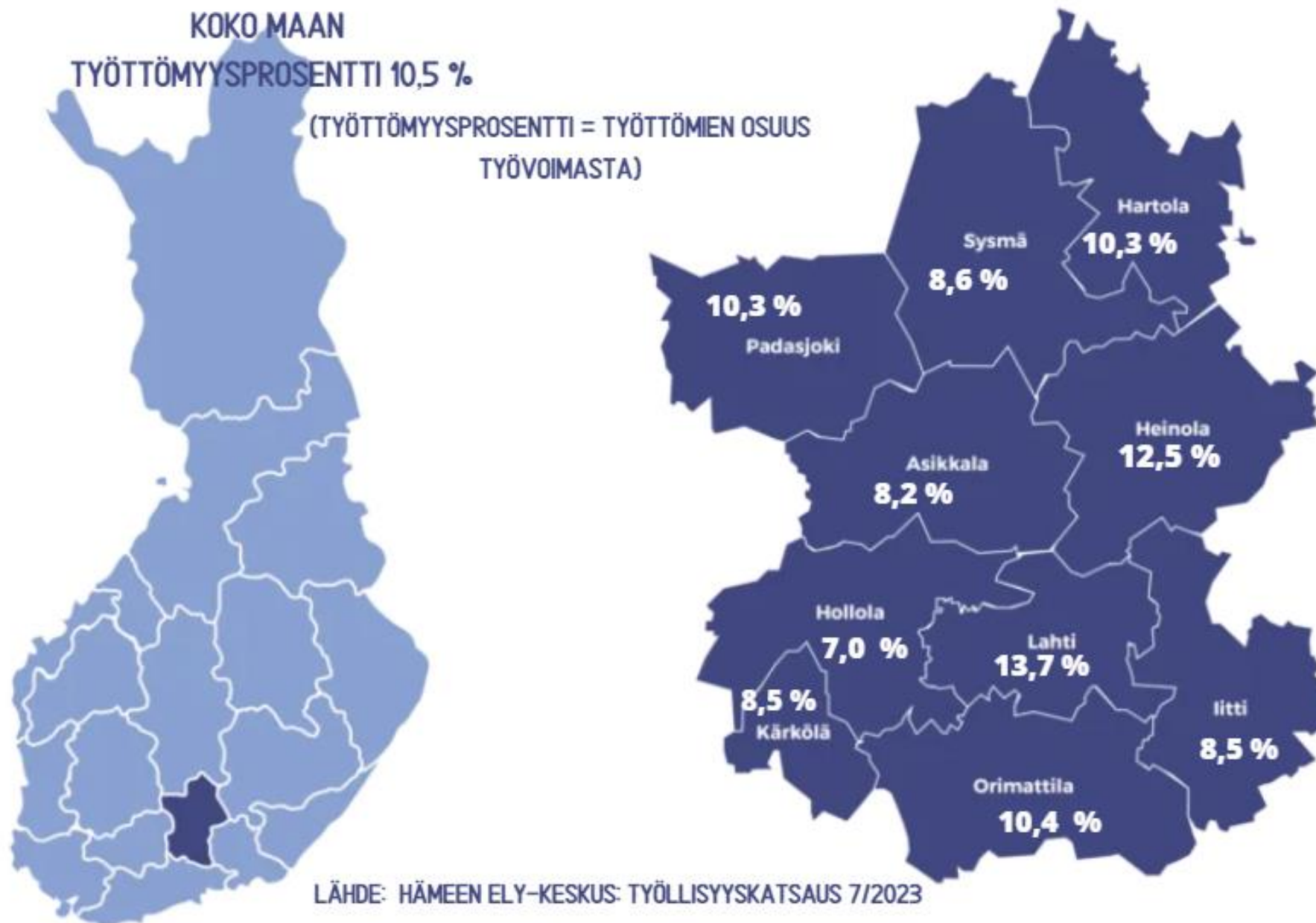

Työttömyystilanne Päijät-Hämeessä

Päijät-Hämeessä nuorisotyöttömiä on maan toiseksi eniten ja samalla työttömien ja pitkäaikaistyöttömien osuudet työvoimasta ovat maan suurimmat. Myös vaikeasti työllistyviä on hyvinvointialueella maan eniten ja työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on keskimääräistä suurempi.

Hyvinvointialueella pienituloisia on keskimääräistä enemmän. Päijät-Hämeessä yhden vanhemman perheet ovat yleisiä ja toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä on maan kolmanneksi suurin.

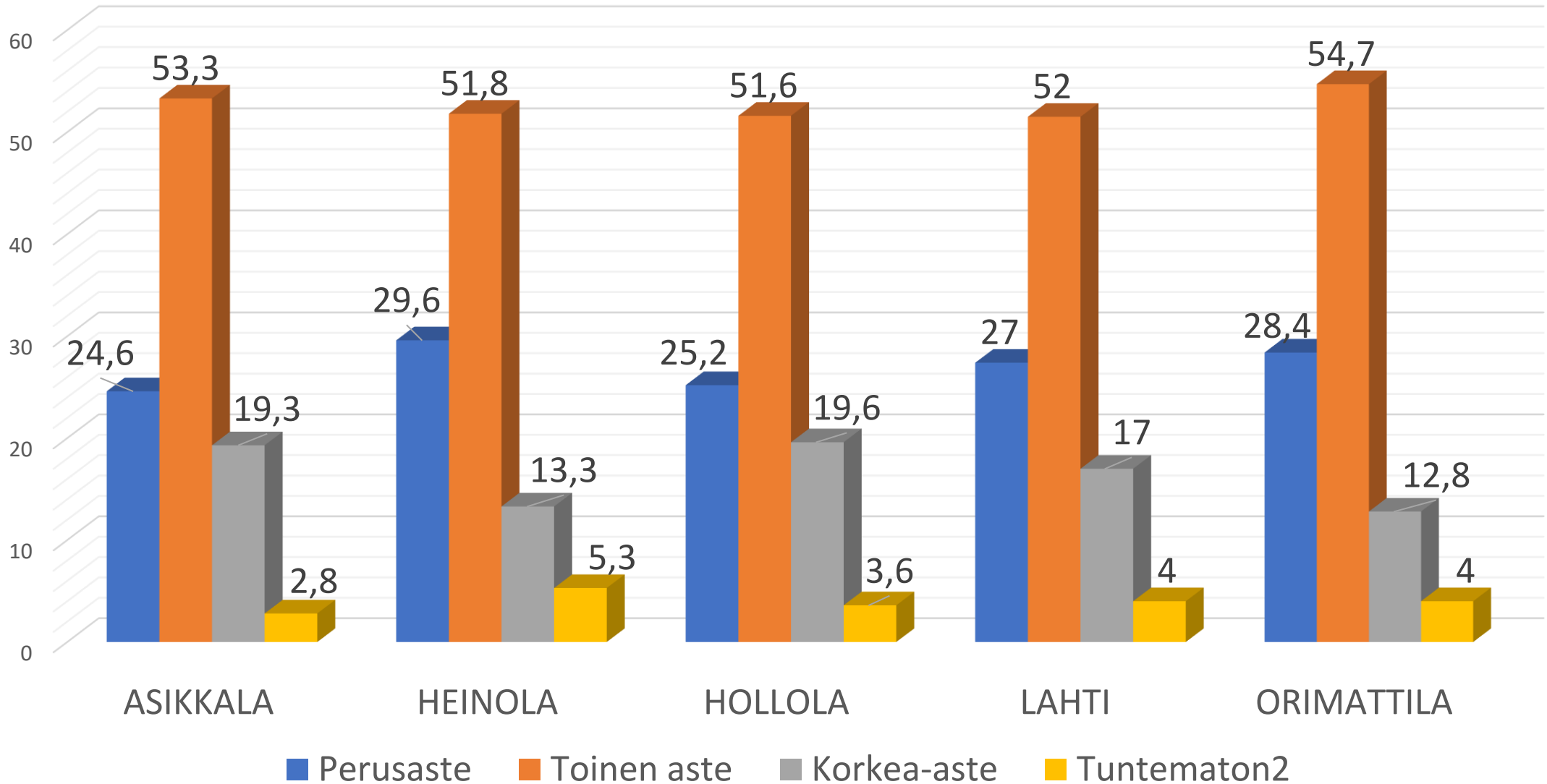

Päijät-Hämeen erityispiirteitä:

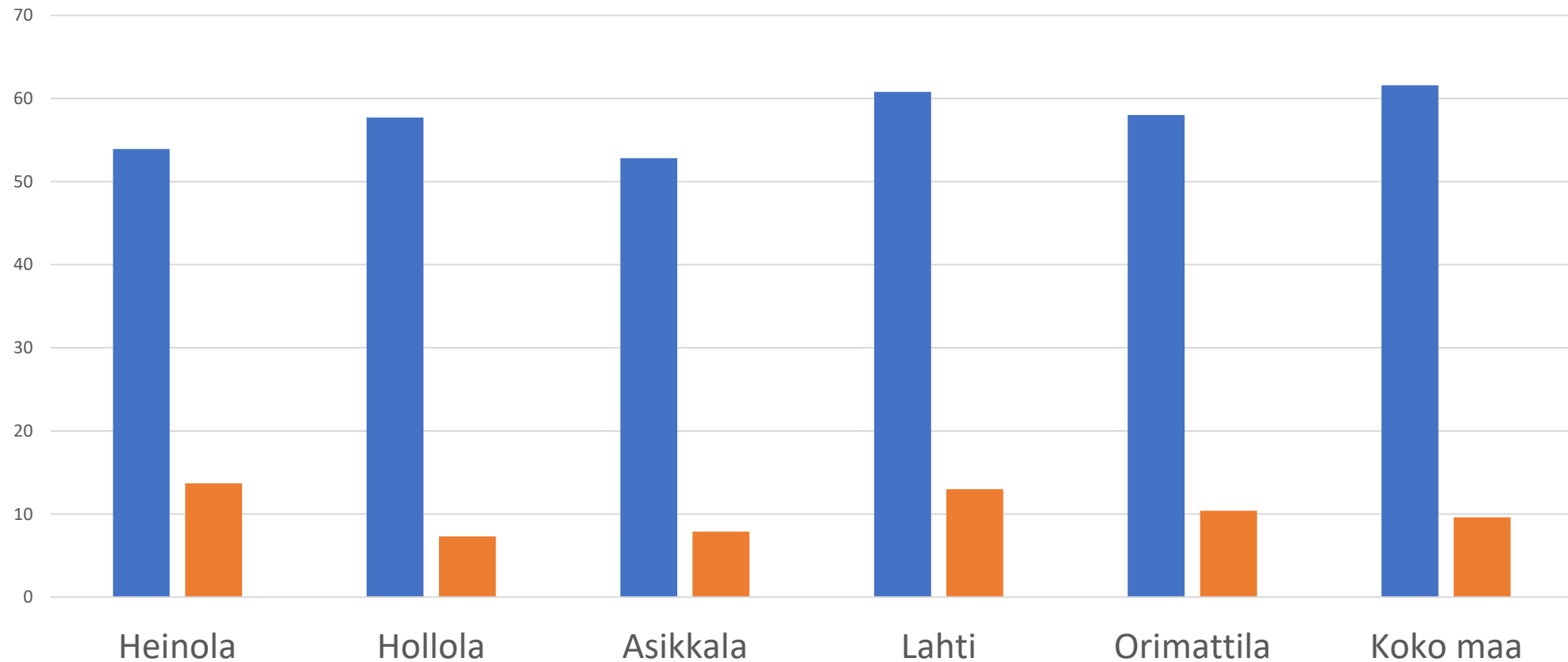
- **nuorisotyöttömiä** maan toiseksi eniten
- **työttömien ja pitkäaikaistyöttömien** osuudet työvoimasta ovat maan suurimmat
- **vaikeasti työllistyviä** on maan eniten
- **pienituloisuus** yleistä
- **mielenterveyteen** liittyvät sairaudet ovat yleisiä
- **alkoholikuolleisuus** keskimääräistä suurempaa
- **koulutuksen ulkopuolelle** jääneiden nuorten määrä on kasvanut ja **aikuisten koulutustaso** on maan keskiarvoa heikompi
- **työkyvyttömyyseläkettä** saavien osuus on keskimääräistä suurempi

Työttömät koulutusasteen mukaan v. 2020

Työikäisten ja työttömien osuus asukasmäärästä %

Sinisellä työikäisten osuus v. 2020, oranssilla työttömyysprosentti 03/23

Päijät-Hämeen
hyvinvointialueen
missio, visio ja
arvot

Hyvinvointialueen missio, visio ja arvot

Hyvinvointialueen missiona on tukea päijäthämäläisten hyvinvointia ja järjestää laadukkaat palvelut vastuullisesti ja joustavasti. Missio kuvaa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen perustehtävän eli sen, miksi hyvinvointialue on olemassa. Hyvinvointialue tukee asukkaita ja yhteisöjä omaehtoisessa hyvinvoinnin edistämisessä sekä omien voimavarojensa löytämisessä, vahvistamisessa ja hyödyntämisessä. Vastuullinen järjestäjä määrittelee palvelut ja niiden tuottajat asukkaiden tarpeen pohjalta.

Päijäthämäläisten hyvinvointia tuetaan yhteistyössä kuntien, yhteisöjen ja asukkaiden kanssa. Järjestäjä huomioi eri näkökulmat, kuten laadun, kustannukset ja jatkuvuuden sekä ohjaa tuottajia toimimaan tavoitteiden mukaisesti. Järjestäjä valvoo tavoitteiden mukaisen toiminnan toteutumista. Palvelujen tuottamisessa hyödynnetään joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia tapoja ja tuottajia.

Päijät-Hämeen visio on hyvinvoivat asukkaat turvallisessa, elinvoimaisessa ja uudistuvassa Päijät-Hämeessä.

Visio kuvaa tavoiteltavan tulevaisuudenkuvan, jossa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa hyvinvointialue onnistuu luomaan hyvinvointia ja turvallisuutta, ja niihin kytkeytyen myös elinvoimaa alueelle.

Alueen elinvoimaisuuden ja elinkeinorakenteen sekä työllisyyden kehittyminen puolestaan luo edellytyksiä päijäthämäläisten hyvinvoinnin kasvulle. Hyvinvointi, turvallisuus ja elinvoima ovat vahvasti toisistaan riippuvaisia. Siksi hyvinvoinnin ja turvallisuuden ohella hyvinvointialue on ja haluaa myös olla osaltaan mukana luomassa elinvoimaista Päijät-Hämettä.

Vision toteutuminen edellyttää myös laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen arvot ovat luottamus, rohkeus, välittäminen ja oikeudenmukaisuus.

Arvot viestivät ja kiteyttävät hyvinvointialueen arvopohjaa ja ohjaavat sitä kautta arjen toimintaa.

Luottamus

- ❖ Päijät-Hämeen asukkaiden, hyvinvointialueen ja sen henkilöstön, kuntien, valtion, kolmannen sektorin, yritysten ja muiden yhteisöjen välinen luottamus ja kunnioitus rakennetaan ja ansaitaan

Rohkeus

- ❖ halu tehdä avointa ja luottamuksellista yhteistyötä eri kumppaneiden kanssa

Välittäminen

- ❖ ihmisen kohtaamista ihmisenä erilaisissa tilanteissa

Oikeudenmukaisuus

- ❖ yhdenvertaisten palvelujen toteuttamista kaikille päijäthämäläisille; se on yhteisten resurssien kohdentamista niitä eniten tarvitseville ja palvelujen perustumista tarpeisiin; oikeudenmukaisuus on rehellistä ja tasapuolista asukkaiden ja henkilöstön kohtelua.

Segmentointi

Tilanneanalyysin tuloksia

01

Työttömien ja pitkäaikaistyöttömien osuudet työvoimasta ovat maan suurimmat. Nuorityöttömiä on maan toiseksi eniten.

02

Päijät-Hämeessä työttömyyden haasteet ovat monimuotoisia, koska koulutustaso on matala sekä pienituloisia ja syrjäytyneitä on paljon.

03

Huoltosuhte on noususuuntainen.

04

Alueella on korkea sairastavuus, keskimääräistä enemmän mielenterveys-ongelmia, alkoholikuolemia ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevia asukkaita.

Kohderyhmän valinta

Päijät-Hämeen kunnista Heinola ja Sysmä eivät olleet mukana Työkykyohjelman Tuetusti työhön ja osallisuuteen Päijät-Hämeessä –hankkeessa v. 2020 – 2022. Kohderyhmänä ovatkin erityisesti Heinolan ja Sysmän työttömät ja osatyökykyiset asiakkaat. Kehittämistoiminta suunnataan kuitenkin koko hyvinvointialueelle ja edistetään työkyvyn tuen kokonaisuuden merkityksen tunnistamista.

Päijät-Hämeessä nuorisotyöttömiä on maan toiseksi eniten ja samalla työttömien ja pitkäaikaistyöttömien osuudet työvoimasta ovat maan suurimmat. Myös vaikeasti työllistyviä on hyvinvointialueella maan eniten ja työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on keskimääräistä suurempi.

Painotamme erityisesti työkyvyn haasteiden varhaisen vaiheen tunnistamisen vahvistamista.

Tavoitteiden määrittely

TAVOITTEET NOUSEVAT TARPEISTA

Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle ei ole luotu **yhtenäistä työkyvyn tuen kokonaisuutta**, joka olisi upotettu organisaatio-rakenteisiin.

Palvelut ovat hajanaisia ja moninaisesti toteutettuja.

Lähtökohtana kehittämis-työlle on **herättää tietoisuus** työkyvyn tuen kokonaisuuden merkityksestä hyvinvointialueen päättäjissä sekä eri organisaatioiden ja toimijoiden kesken.

Perinteisesti asiakas kulkee palvelusta toiseen ja kokonaiskuva hänen yksilöllisestä tilanteestaan ei muodostu. **Edistämme verkostoyhteistyön vahvistamista alueella** ja pyrimme siihen, että verkosto kokoontuu asiakkaan ympärille, jolloin suunnitelmat ja jatkotoimenpiteet sovitaan yhdessä.

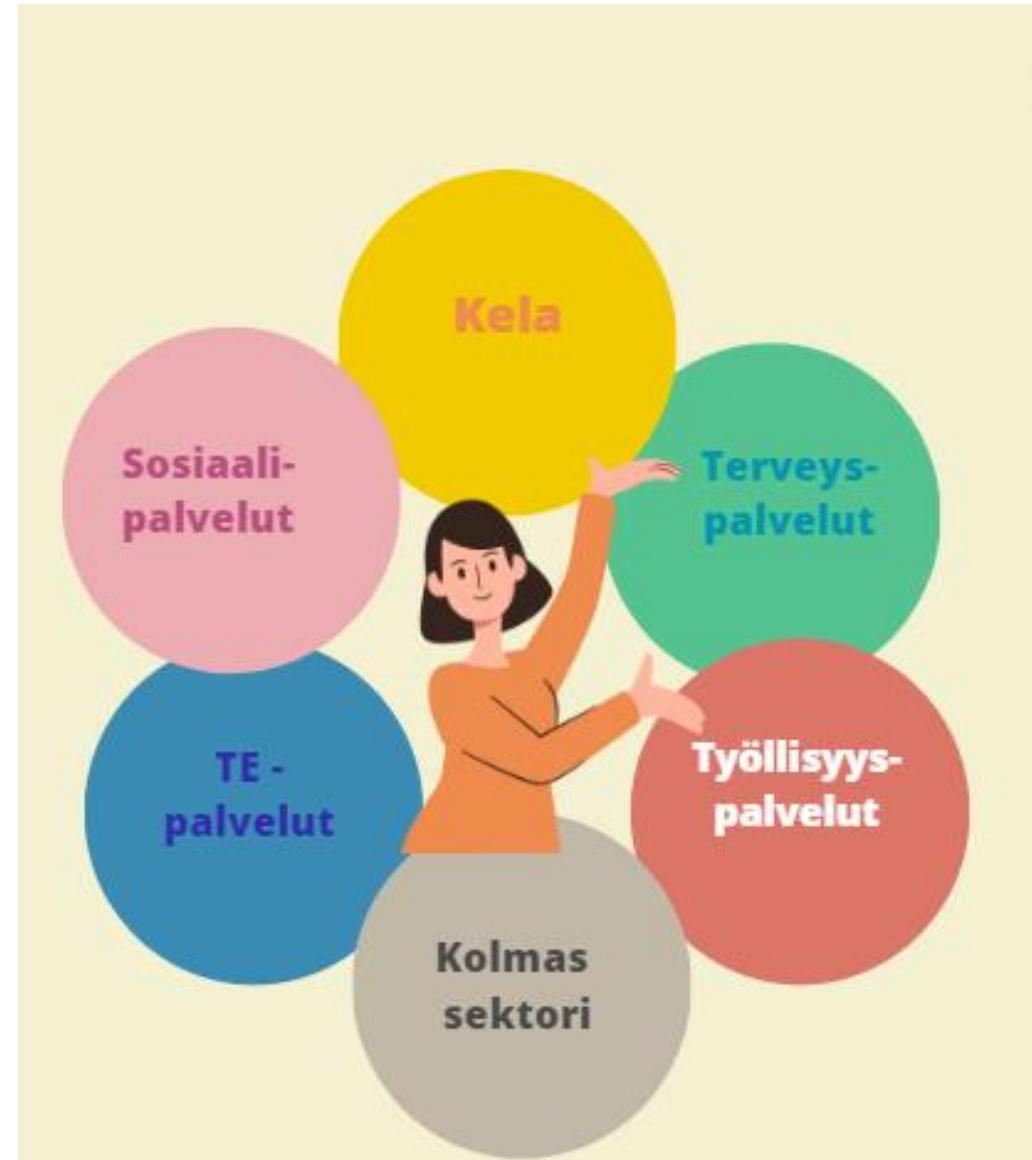
Monialaisella yhteistyöllä luodaan asiakasystävällisempiä palvelukokonaisuuksia ja tehostetaan asiakkaan pääsyä palvelujen piiriin.

Hyvinvointialueen työkyvyn tuen kokonaisuuden kehittämiseksi vaaditaan **yhteistä ymmärrystä ja tahtotilaa**, jonka jälkeen on hedelmällistä alkaa rakentamaan pysyviä ja toimivia ratkaisuja.

Kannustamme sotehenkilöstöä sekä sidosryhmiä **yhteistyöhön** ja yhteisvastaanottojen toteuttamiseen; näin luodaan asiakkaille **tehokkaampia palvelukokonaisuuksia** sekä vahvistetaan asiakaskokemusta.

Tavoitteena hyvä asiakaskokemus, eheät palvelukokonaisuudet ja saumattomasti toimiva verkostoyhteistyö

Tavoitteena johdon sitouttaminen → selkeä rakenne työkyvyn tuen palveluiden organisaatioon

Millaiselle pohjalle kannattaa alkaa rakentaa? Kummalle pohjalle sinä rakentaisit talosi?

Sotekeskuksissa muodostetaan yhdessä tekemisen tiimit yksin puurtamisen sijaan:

kustannustehokkuus – työssä jaksaminen - asiakaskokemus

Yksin tekemisen kulttuurista yhdessä tekemisen kulttuuriin

Asiakasryhmä:

Työttömät ja osatyökykyiset asiakkaat

Palvelukokonaisuus:

Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus

PÄÄTAVOITE:

Asiakkaat saavat yksilölliset, oikea-aikaiset ja monialaisesti suunnitellut ja toteutetut palvelukokonaisuudet

Asiakastavoitteet

Yksilölliset palvelukokonaisuudet suunnitellaan ja toteutetaan monialaisesti asiakkaan kanssa yhdessä

Palvelujen piiriin pääseminen tehostuu

Asiakaskokemus paranee ja asiakkaan osallisuus vahvistuu

Palvelujen järjestämisen ja tuottamisen tavoitteet

Verkostoyhteistyön osaaminen vahvistuu ja säästetään resursseja

Luodaan eheitä palvelukokonaisuuksia

Palvelukokonaisuudet ovat tehokkaita ja vaikuttavia

Mittareiden ja tietolähteiden määrittely

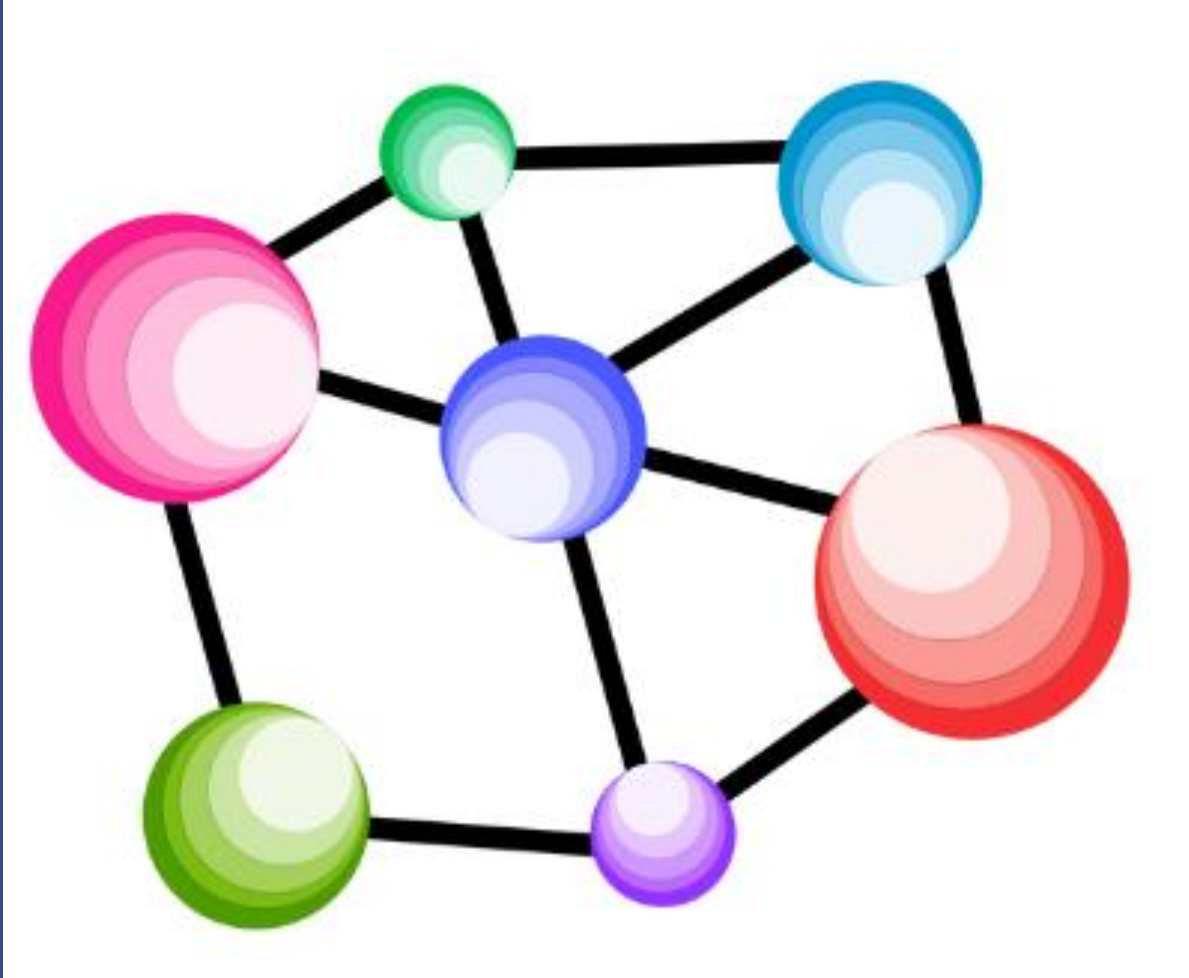

Mittareiden määrittely

Tavoitteiden saavuttamista seurataan mm.

- ❖ Erilaisiin työkyvyn tuen kokonaisuuden suunnittelun työryhmiin osallistuminen
- ❖ Työkyvyn tuen kokonaisuuden kehittämiseen liittyvät johdon koulutukset ja esittelytilaisuudet
- ❖ Työkyvyn tuen kokonaisuutta esittelevän videon <https://youtu.be/Ad8TPrRkDh4> katselukerrat
- ❖ Ammattilaisten sekä asiakkaiden kokemukset

Mallintaminen

Ilmiökartta

Jäsentelimme kehittämistyön pohjalta esiin nousseita ilmiöitä ja toimijoita ilmiökartan avulla.

Haasteita alueella aiheuttavat mm. palvelujen hajanaisuus, työttömyys, syrjäytyminen sekä päihde- ja mielenterveysongelmat.

Keskeisiin palveluntarpeisiin kuuluu yhteisen tahtotilan saavuttaminen alueella, jotta työkyvyn tuen kokonaisuus saadaan liitettyksi hyvinvointialueen rakenteisiin. Se vaikuttaisi tasapainottavasti myös palvelujen laatuun ja saavutettavuuteen.

Monialaisen verkostotyön osaaminen edistää tiedonkulkua ja vähentää päällekkäistä työtä sekä tehostaa asiakkaan tilanteen edistämistä. Vahvistamme monialaisen verkostotyön osaamista mm. koulutusten ja perehdytysmateriaalien avulla.

Työkyvyn tuen palveluverkostossa toimivien ammattilaisten osaaminen asiakkaan palvelutarpeen arvioinnissa on ensiarvoisen tärkeää:

Työkyvyn haasteiden varhainen tunnistaminen asiakkaan palveluverkostossa edesauttaa asiakkaan tarvitsemien palvelujen piiriin pääsemistä, ehkäisee työttömyyden pitkittymistä ja edistää tarvittavien kuntoutuspalvelujen käynnistämistä.

Monialainen verkostotyöskentely tukee sekä asiakasta että ammattilaista asiakkaan tarpeen mukaisten palvelujen yhteensovittamisessa. Pyrkimyksenä on edetä erillisistä palveluista palvelukokonaisuuksiin.

Mitä hyötyä on toimivista työkyvyn tuen palvelukokonaisuuksista?

Asiakkaalle

- Asiakas saa räätälöityä ja yksilöityä palvelua ja tukea
- Asiakkaan oma toimijuus ja asiantuntijuus saadaan kuuluviin ja vahvistumaan
- Asiakas saa oikea-aikaiset ja tarpeeseensa perustuvat palvelut
- Palvelut ovat tavoitettavia, selkeitä ja tavoitteellisia
- Asiakas sitoutuu hänen kanssaan yhdessä suunniteltuun palvelu- tai hoitopolkuun
- Asiakkaan luottamus palvelujärjestelmään kasvaa

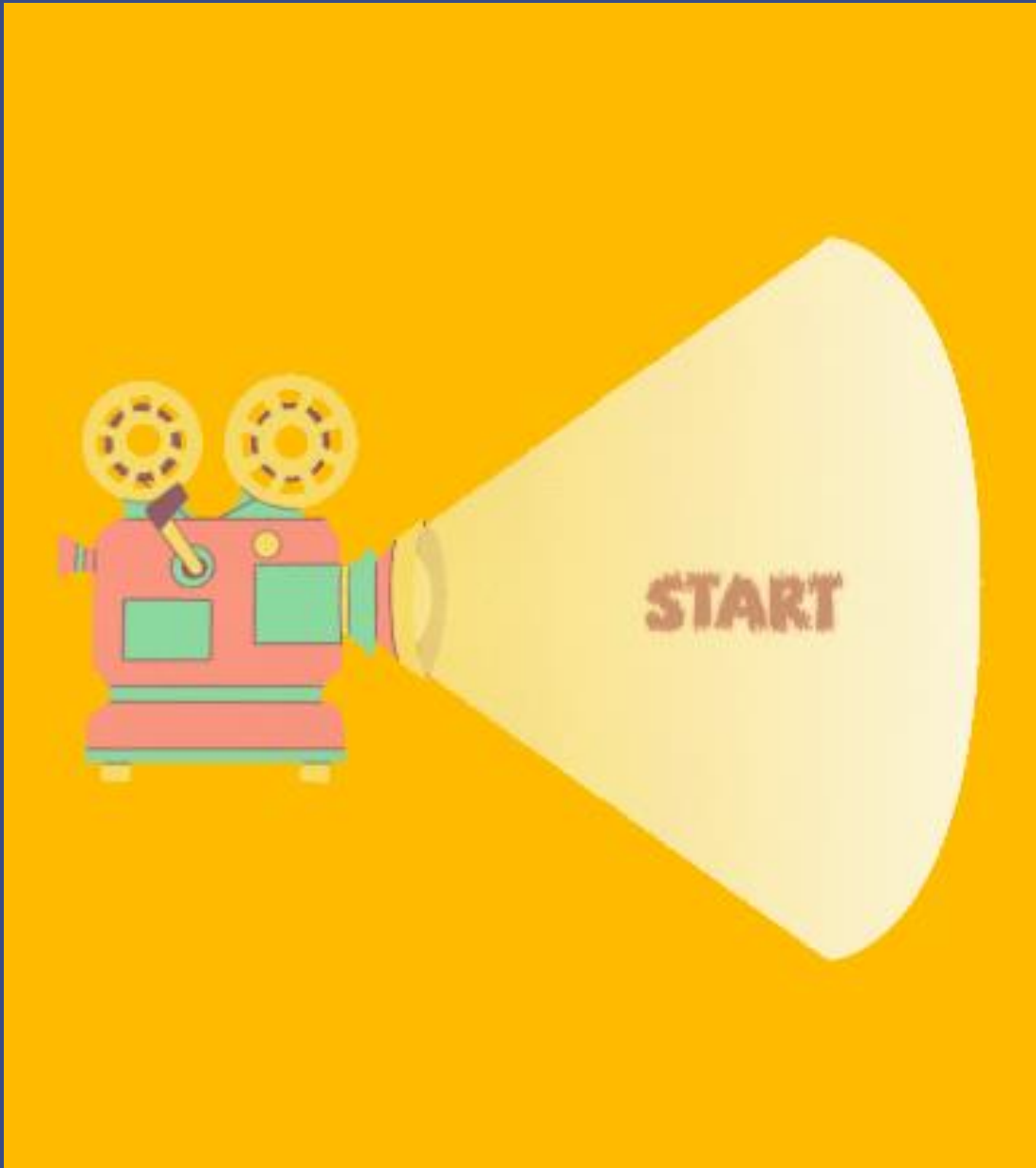
Organisaatiolle

- Asiakkaat ovat motivoituneita ja sitoutuneita
- Asiakastytyväisyys kasvaa
- Työtehtävien ja vastuiden jakautuminen verkostossa on selkeä
- Ammattilaisten osaaminen ja ammattitaito kasvavat
- Prosessit ja toimintamallit ovat yhteisiä ja yhdessä laadittuja
- Palvelukokonaisuuksista muodostuu selkeitä ja laadukkaita

Yhteiskunnalle

- Palvelujen päällekkäisyyttä saadaan poistetuksi
- Sikä aika- että talousresursseja kohdistetaan todettuun tarpeeseen
- Vaikutukset työttömyyteen: vähennetään työttömyyttä ja nostetaan työllisyysastetta
- Huolollinen suunnittelu tuottaa pitkäkestoisia vaikutuksia
- Tuetaan kansalaisia palaamaan työelämään ja tuetaan aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa
- Tuetaan osallistavien työmarkkinoiden luomista
- Ohjataan asiakkaita "väärältä" etuudelta oikea-aikaiselle etuudelle
- Edistetään kansalaisten hyvinvointia ja osallistuvuutta

Toimeenpanon suunnittelu

Työkyvyn tuen kokonaisuuden edistäminen Päijät-Hämeen hyvinvointialueella:

Olemme lähteneet kehittämistyöhön herättelemällä hyvinvointialueen johtoa työkyvyn tuen kokonaisuuden merkityksen tiimoilta. Pyrkimyksenä on, että alueella työkyvyn tuen kokonaisuudelle löydettäisiin yhtenäinen johto ja työkyvyn tuen kokonaisuus istutettaisiin organisaatorakenteisiin.

Keskustelu ja tietoisuuden herättely on tuottanut hedelmällisiä keskusteluja hyvinvointialueen päättäjien kanssa ja yhteinen tahtotila on saatu aikaiseksi. Yhteisiä tapaamisia jatketaan, seuraava hyvinvointialueen työkyvyn tuen ryhmän kokoontuminen on marraskuussa 2023.

Sote-ammattilaisille ja yhteistyökumppaneille on järjestetty koulutustilaisuuksia työkyvyn tuen haasteiden tunnistamisen ja monialaisen verkostotyöskentelyn edistämiseksi.

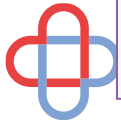
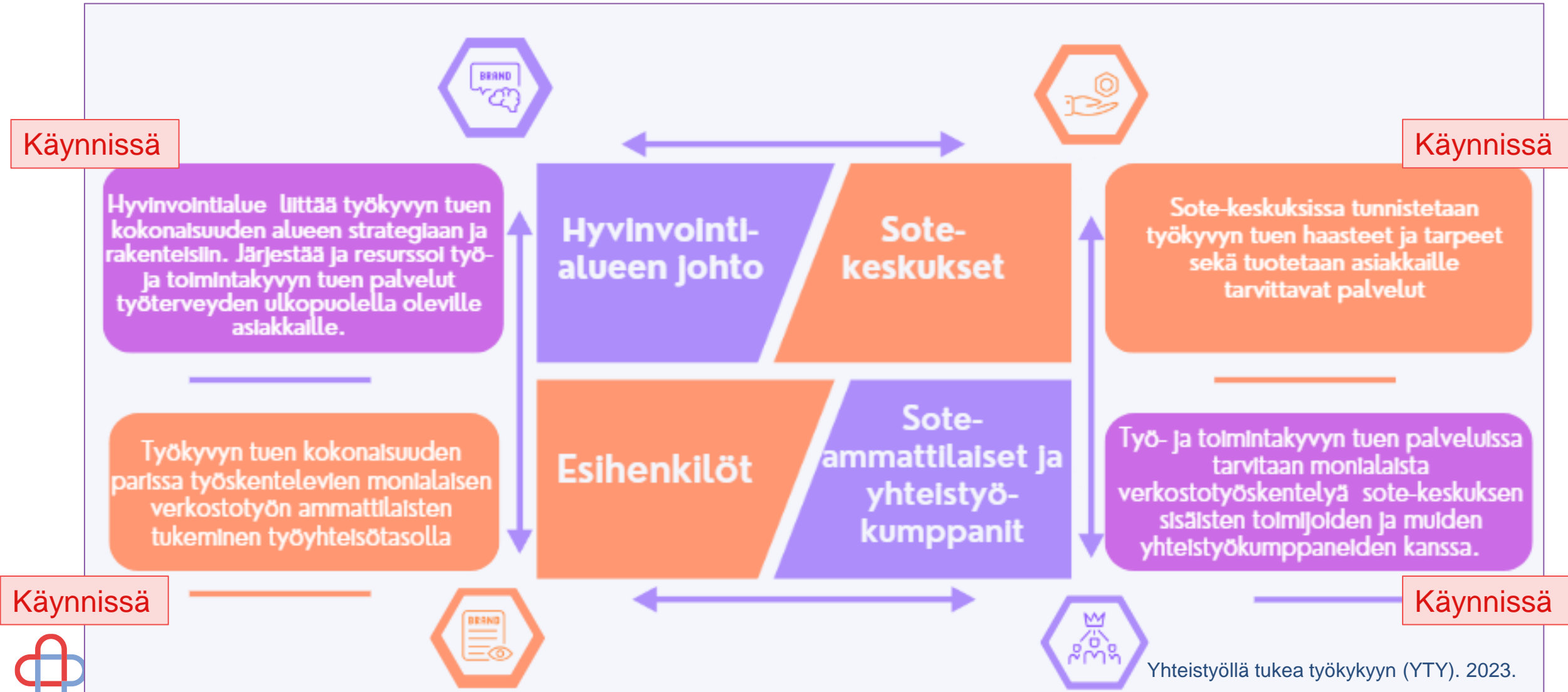
Työkyvyn tuen kokonaisuuden edistäminen Päijät-Hämeen hyvinvointialueella:

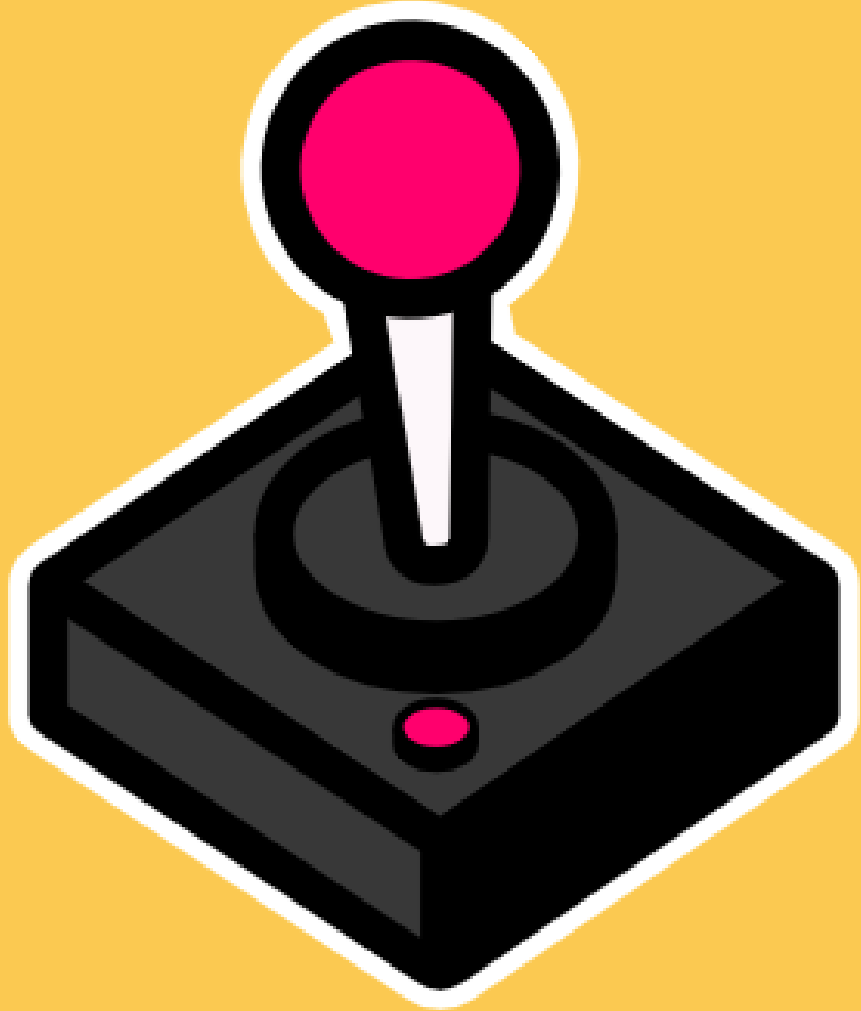
Yhteisen tahtotilan saavuttamisen jälkeen kehittämistyö jatkuu:

- ❖ Monialaisten työkyvyn tuen tiimien kehittäminen ja koulutus alueella jatkuu
 - ❖ Tuetaan hyvinvointialueen johtoa työkyvyn tuen kokonaisuuden organisaatio-rakenteen asemoinnissa → esitellään erilaisia vaihtoehtoja sekä niiden etuja & haasteita, haetaan hyvinvointialueen johdon tarvitsemaa taustatietoa, benchmarking
- ❖ STM:n ja THL:n ohjeistusten kiteyttäminen hyvinvointialueen johdon tapaamisissa
- ❖ Monipalveluasiakkaan ja työkyvyn tuen asiakkaan palveluprosessin yhtymäkohtien kartoittaminen
 - ❖ Asiakaskokemuksen kerääminen palvelupiloteista

Työkyvyn tuen kokonaisuuden toimeenpanon edistäminen Päijät-Hämeen hyvinvointialueella:

Ohjauksen
keinojen
valitseminen

Yhteisen ymmärryksen tavoittelu ohjauksen menetelmänä

Päijät-Hämeen hyvinvointialueella lähdimme liikkeelle alueen johdon saattamisesta yhteiseen ymmärrykseen ja tahtotilaan työkyvyn tuen kokonaisuuden merkityksestä.

Kehittämistyö edellyttää useiden ohjauksen menetelmien samanaikaista käyttämistä kohderyhmän ja tavoitteen huomioon ottaen. Tuomme esiin useita näkökulmia mm:

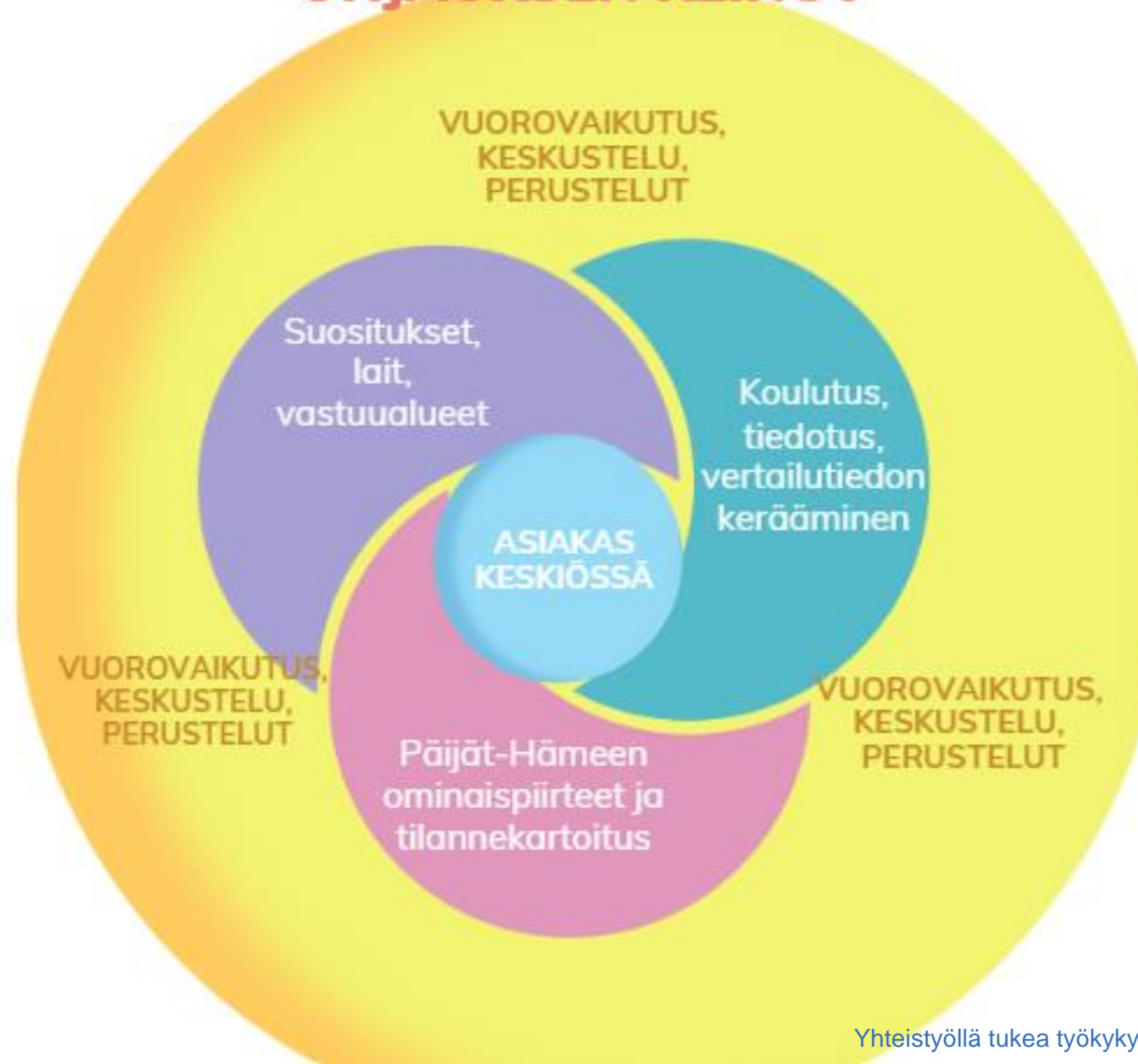
- lainsäädäntö ja suositukset
- resurssien ohjauksen vaikutus talouteen ja tehokkuuteen
- hyvinvointialueen ominaispiirteet ja työttömyystilanne
- lähipalvelujen säilyttäminen
- asiakaskokemuksen merkitys
- työllistymisen tehostaminen
- yhteiskehittäminen
- muiden hyvinvointialueiden ratkaisut

Kaikissa kehittämistoimissamme korostuvat

- dialogisuus ja keskustelu
- asiakkaan etu toiminnan keskiössä
- kehittämistoimenpiteiden tarve on pystyttävä perustelemaan: mitä, miksi, miten? Mitä hyötyjä toimenpiteillä saavutetaan?
- ammattilaisten osaamisen vahvistaminen

OHJAUKSEN KEINOT

Vuoropuhelun suunnittelu

Yhteisen tahtotilan ja ymmärryksen edistäminen

Yhteistyöllä tukea työkykyyn (YTY) on kehittämistyössään lähtenyt edistämään koko hyvinvointialueen päättäjien ja toimijoiden yhteistä tahtotilaa ja ymmärrystä työkyvyn tuen kokonaisuuden merkityksestä.

Keskusteluissa ja palaverissa on noussut esille, ettei työkyvyn tuen kokonaisuutta tunnisteta erityisesti kenellekään kuuluvaksi kokonaisuudeksi. Työkyvyn tuella ei ole organisoitua johtoa eikä se kuulu hyvinvointialueen rakenteisiin. Lähtökohtana meillä on ollut tuoda ymmärrystä siitä, että työkyvyn tuen kokonaisuus ja sen kehittäminen kuuluu meille kaikille.

Alueella toimii nyt Päijät-Hämeen hyvinvointialueen työkyvyn tuen ryhmä, joka kokoontuu seuraavan kerran marraskuussa 2023. Olemme työryhmässä aktiivisessa roolissa mukana tuoden alueen johdolle sen tarvitsemia vaihtoehtoja mm. siitä kuinka muilla hyvinvointialueilla työkyvyn tuen kokonaisuus on organisoitu.

Yhteisen tahtotilan ja ymmärryksen edistäminen

Työkyvyn tuen ryhmän suunnitelmalliset tapaamiset aloitettiin syyskuussa 2023. Tapaamisen myötä hyvinvointialueen johto sitoutui paitsi työkyvyn tuen kokonaisuuden liittämiseen rakenteisiin ja johdon organisointiin, myös työkyvyn tuen tiimimallin tuomiseen sote-keskuksiin.

Työkyvyn tuen tiimimallin edistäminen alueella aloitetaan syksyn 2023 aikana avosairaanhoidon tulosaluejohtajan tuella. Edistämisen tueksi perustetaan oma työryhmänsä; Yhteistyöllä tukea työkykyyn –hanke kuuluu tähän työryhmään.

Tiimimallin perustana tullaan käyttämään Heinolassa jo vuosia vakiintuneessa käytössä olevaa ns. ”Heinolan mallia”. Tiimimallin edistämisen yhteydessä koulutetaan sote-ammattilaisia monialaiseen verkostotyöhön.

Lääkäreiden koulutustilaisuus on jo sovittu marraskuulle 2023.

Seurannan organisointi

Seuranta

Työkyvyn tuen kokonaisuuden organisointi ja järjestäytyminen on vielä kesken. Yhteistä tahtotilaa ja ymmärrystä löytyy ja siitä on hyvä lähteä liikkeelle. Kehittämistyön aikana noudatetaan yhdessä sovittua aikataulua palaverien järjestämisessä sekä niissä tuotettavan tiedon keräämisessä. Palavereista tuotetaan muistiot, joista sovittuja toimenpiteitä voidaan jälkikäteen tarkastella.

Näkemyksemme mukaan ensiarvoisen tärkeää on, että hyvinvointialueen johto sitoutuu kehittämistoimiin. Sote-henkilöstön innostaminen ja osallistaminen kehittämistoimiin vaatii vahvaa johdon tukea. Uusien toimintamallien omaksumiseen ja työtapojen muutokseen vaaditaan sisäistä muutosta; ulkoa päin tuotuja malleja ja ideoita on vaikeaa, ellei mahdotonta, saada juurtumaan.

Työkyvyn tuen kokonaisuuden kehittämisen kaari kuvataan ja dokumentoidaan Yhteistyöllä tukea työkykyyn –hankkeen toimesta ja on merkittävä osa toimenpiteitämme.

Työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden kehittäminen hyvinvointialueella toimii pohjana myös työkyvyn tuen tiimimallin edistämisessä. Tulevaisuudessa työkyvyn tuen kokonaisuuden löydettyä paikkansa organisaatorakenteessa, seuranta, arviointi ja toteuttaminen tapahtuu sen johdon valvonnassa.

TOIMIVA TYÖKYVYN TUEN PALVELUKOKONAISUUS HYVINVOINTIALUEELLE

LUODAAN YHTEISTYÖNÄ ASIAKKAITA VARTEN

Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRP) Päijät-Hämeessä

Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä kasvusta. Rahoitus tulee EU:n elpymisvälineestä (Next Generation EU). Ohjelma sisältää Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman (RRP Recovery and Resilience Plan) ja sovittaa yhteen eri EU-ohjelmien rahoitusta.

Suomen kestävän kasvun ohjelma toteutetaan alueellisissa kehittämishankkeissa, joihin sosiaali- ja terveysministeriö myöntää valtionavustuksia. Ohjelmaa toimeenpannaan jokaisella hyvinvointialueella.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen (Päijät-Sote) kestävän kasvun alueellisen hankkeen tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisyä, digitalisaatiota ja palveluiden monimuotoisuutta, tiedolla johtamista sekä turvata henkilöstön saatavuutta. Ohjelmalle on myönnetty valtionavustusta vuosille 2022-2025.

EU-rahoituksen saajilla on yleinen velvollisuus ilmoittaa rahoituksen alkuperä ja varmistaa EU:lta saadun rahoituksen näkyvyys.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU